

Ett resurseffektivt Europa - flaggskeppsinitiativ under Europa 2020- strategin

Miljödepartementet, Näringsdepartementet

2011-02-22

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 21

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Ett resurseffektivt Europa – Flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin

Sammanfattning

Den 26 januari 2011 antog kommissionen meddelandet ”Ett resurseffektivt Europa – flaggskeppsinitiativ under Europa 2020-strategin” som ett av de sju flaggskeppsinitiativ under Europa 2020-strategin som antogs av Europeiska rådet i juni 2010.

Regeringen välkomnar meddelandet. En ökad fokusering på kostnads- och resurseffektivitet ger möjlighet till ökad produktivitet, sänkning av kostnader och stärkt konkurrenskraft, samtidigt som det möter klimatutmaningarna. En sparsam och effektiv användning av resurser är grundläggande för vår försörjning och skapar ekonomiska möjligheter för företag och medborgare.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

För att genomföra intentionerna i Europa 2020-strategin har kommissionen tagit fram sju s.k. flaggskeppsinitiativ. Meddelandet är det sjunde och sista av dessa initiativ som presenteras av kommissionen och som syftar till att bygga smart och hållbar tillväxt i Europa för alla. Meddelandet kommer att följas av en mer konkret färdplan (roadmap) för ett resurseffektivt Europa

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet konstaterar dagens ökande och ohållbara resursanvändning och fastställer resurseffektivitet som vägledande princip för EU:s politik för energi, transport, klimatförändringar, industri, råvaror, jordbruk, fiske, biologisk mångfald och regional utveckling. Utnyttjande av synergier mellan dessa politikområden kommer att bidra till uppfyllandet av en rad av EU:s mål; från att minska de europeiska utsläppen av växthusgaser med 80 till 95 procent fram till 2050 till att reformera jordbruks- och fiskerisektorn. Andra mål som uppfylls med resurseffektivitet är minskad osäker livsmedelsförsörjning i utvecklingsländerna samt att göra unionen mer motståndskraftig mot framtida ökningar av globala energi- och råvarupriser.

Flaggskeppsinitiativet syftar till att skapa en politisk ram för att stödja övergången mot en resurseffektiv ekonomi med låga koldioxidutsläpp genom att:

- Främja den ekonomiska utvecklingen och samtidigt minska resursanvändningen;
- Identifiera och skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt, ökad forskning och innovation samt stärkande av EU:s konkurrenskraft;
- Trygga försörjningen av nödvändiga resurser;
- Bekämpa klimatförändringen och begränsa de skadliga miljöeffekterna av resursanvändning;
- Beakta den globala dimensionen av resursanvändning som innebär ökat samarbete internationellt, utbyte av kunskap och erfarenheter.

Meddelandet tar upp tre förutsättningar som måste uppfyllas för att EU ska kunna dra nytta av en ökad resurseffektivitet:

- Samordnade insatser inom en rad politikområden och att dessa insatser ges politiskt stöd och synlighet;
- Omedelbara åtgärder p.g.a. att vissa investeringar får genomslag och ger effekter först på lång sikt;
- Stärka konsumenternas möjlighet till en resurseffektiv konsumtion, stärka fortsatta innovationsinitiativ och säkerställa att effektiviseringsvinster inte går förlorade.

Meddelandet preciserar att politik som syftar till att öka resurseffektivitet samtidigt som konkurrenskraften bör vara välbalanserad och hantera både efterfrågesidan och utbudssidan. För att uppnå ett resurseffektivt Europa anges att bl.a. följande måste genomföras:

ytterligare tekniska förbättringar,
 förändringar i energi, industri, jordbruks- och transportsystemen,
 förändringar i beteenden bland såväl producenter som konsumenter,
 optimera produktionsprocesser och utveckla nya affärsmetoder,
 designa nya hållbara produkter och förbättra logistik,
 utveckla ytterligare verktyg för beslutsfattare att driva och följa upp initiativ,
 använda en policymix som optimerar synergier mellan olika politikområden,
 internalisera externa miljökostnader och göra dessa synliga för konsumenter
 genom att prissättningen motsvarar den fulla kostnaden inom t.ex. transport
 och energianvändning för miljö och hälsa i ett livscykelperspektiv,
 ta fram livscykeldata i syfte att ytterligare utveckla policies/ handlingslinjer
 och uppföljning av åtgärder.

Flaggskeppet listar ett antal särskilda initiativ som kommer att läggas fram
 under 2011 och som är komponenter i arbetet med en ökad resurseffektivitet,
 t.ex.:

- En färdplan för en ekonomi med låga koldioxidutsläpp 2050;
- En plan för energieffektivitet 2020;
- En vitbok om framtidens transporter;
- En färdplan för energi 2050;
- En färdplan för ett resurseffektivt Europa;
- Förslagen till reformer av den gemensamma jordbrukspolitiken,
 den gemensamma fiskeripolitiken, sammanhållningspolitiken,
 energiinfrastruktur och transeuropeiska transportnät;
- En ny EU-strategi för biologisk mångfald för 2020;
- Åtgärder för råvarumarknaderna och råvaror;
- En strategi för minskad avfallsgenerering/produktion av avfall och
 att använda avfall som en resurs;
- Initiativ kring klimatanpassning för att minska påverkan på
 ekosystem och hälsa, stödja ekonomisk utveckling samt effektiv
 infrastruktur.

Kommissionen kommer att lägga fram konkreta förslag inom dessa
 politikområden. Deras genomförande kommer att övervakas inom ramen för
 Europa 2020-strategin.

Allmänt syftar meddelandet till att främja resurseffektiviteten i Europa. Inga konkreta åtgärder föreslås. För de förslag som finns i meddelandet kommer detaljerade åtgärder tas fram och konkretiseras i kommande initiativ och först då kommer effekter på gällande svenska regler kunna bedömas.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet i sig utgör inget lagförslag och medför därför inga ökade kostnader. I meddelandet presenteras en politik som i sig ska kunna ge ekonomiska fördelar i form av bl.a. minskade kostnader för resursanvändning och utsläpp, ökad konkurrenskraft, minskad skadlig klimat- och miljöpåverkan och förbättrad hälsa. För varje politikområde och för varje åtgärd som kommer att föreslås, måste konsekvensanalyser utföras. Lämpliga åtgärder och kostnader och vinster behöver analyseras på djupet för varje politikområde.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar meddelandet eftersom naturresurser är grundläggande för vår försörjning. En sparsam, effektiv och hållbar användning av naturresurser kan öka produktiviteten, förbättra de ekonomiska förutsättningarna för företagen inklusive skapa nya jobb och därmed komma arbetstagarna till del samtidigt som det minskar klimatpåverkan och skadlig påverkan på miljön. Regeringen välkomnar att meddelandet lyfter fram Europas konkurrensfördelar vad gäller miljöprodukter och tjänster, och att miljöutmaningarna kan användas som ekonomisk hävstång. Meddelandets innehåll ligger väl i linje med regeringens prioriteringar.

Regeringen stödjer också förslagen om samordnade insatser mellan olika politikområden - också globalt, insatser för ytterligare teknikutveckling och innovationer, framtagande av livscykeldata, utbyte av kunskap samt åtgärder på såväl tillgångs- som efterfrågesidan och behovet av förändrade konsumtionsmönster samt beteende hos såväl konsumenter som producenter.

Regeringen understryker vikten av att kommande åtgärder och initiativ tillvaratar tillväxtpotentialen från en fungerande inre marknad, främjar ett innovativt företagsklimat, är kostnadseffektiva, värnar om frihandel samt underlättar en omställning till en resurseffektiv ekonomi och värnar om utvecklingen av hållbart brukande som säkrar naturkapitalet.

Regeringen anser att en viktig åtgärd är koldioxidskatt på den icke-handlande sektorn samt främjande av hållbar offentlig innovativ upphandling när detta är det mest kostnadseffektiva styrmedlet. Regeringen ser också positivt på förslag om standardisering av produkter inom EU och på internationell nivå,

eftersom den typen av ramvillkor ger förutsättningar för att i ökad utsträckning omsätta forskning och innovation till produkter på marknaden samt ta tillvara tillväxtpotentialen i omställningen till en resurseffektiv ekonomi. Standardiseringen bör i största möjliga utsträckning bedrivas på global nivå.

Regeringen anser även att ytterligare åtgärder behövs för att förändra konsumtions- och livsstilmönster i form av bl.a. utbildning, information; en infrastruktur som underlättar för hållbart beteende; ytterligare ekonomiska incitament samt att undvika farliga ämnen i återvinning/återanvändning av produkter och material för att inte skada människors hälsa och miljön.

Regeringen vill dessutom påtala behovet av att samordna detta flaggskeppsinitiativ med andra relevanta initiativ inom EU och globalt, såsom den påbörjade revideringen av EU:s handlingsplan för hållbar konsumtion och produktion och hållbar industripolitik resp. det globala ramverket av program för hållbar konsumtion och produktion som ska antas i maj 2011 vid CSD (Commission on Sustainable Development).

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Ännu okända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ännu okända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt eftersom meddelandet inte utgör bindande lagstiftning.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt eftersom meddelandet inte utgör bindande lagstiftning.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet behandlas främst i miljørådet men kan även komma att tas upp i samband med insatser under EU 2020-strategin i TTE-rådet. Inga råds-slutsatser kommer dock att antas i miljö- eller TTE-rådet. Politisk debatt planeras för miljørådet den 14 mars 2011, vilket ska resultera i en kort rapport från det ungerska ordförandeskapet som går vidare till rådet för ekonomiska och finansiella frågor (EKOFIN) den 15 mars.

4.2 Fackuttryck/termer

-